

РЕШЕНИЕ

№ 37863

гр. София, 01.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 71 състав, в
публично заседание на 28.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова и при участието на прокурора Вихра Попхристова, като разгледа дело номер **1333** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е иск с правно основание чл.284, ал.1 ЗИНЗС, вр. чл.203 – 207 АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. Производството е образувано по искова молба на К. Д. И., ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място], [жк], [жилищен адрес] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието (ГДИН при МП) за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 33999 евро за периода 27.06.2019г. до 17.05.2021г., причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника: да осигури осъществяване на кореспонденция чрез получаване и изпращане на препоръчани писма по време на престоя в затвора П., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата. С исковата молба се поддържат твърдения, че в периода 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. ищецът е пребивавал в Затвора П., където изтърпявал наказание лишаване от свобода. В този период ищецът бил страна в различни съдебни производство, което налагало редовно да адресира документи до различни съдебни органи, адвокати и родители. Голяма част от изпратените до него препоръчани писма били връщани на подателите им, като администрацията на затвора не му позволявала да получава препоръчани писма и писма с обратна разписка. Твърди се, че не му позволявали и да изпраща такива. Молбите му били оставяни без уважение, като му била предоставена възможност да изпраща само обикновени писма с марка. Изложените действия и бездействия на служители при ответника противоречат на закона, нарушават основни права и свободи на ищеца, накърняват процесуалните му права по водените от него дела. В резултат на тези действия ищецът твърди, че е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в психически и емоционални страдания, състояние на напрегнатост, тревожност,

нервност, притеснение и безпокойство, усещане за безсилие и несигурност, главоболие и безсъние и депресивни състояния, психо- емоционален стрес, чувство за несправедливост, безнадеждност и загуба на вяра в правосъдието, безпомощност и непрекъснат страх за правата му на български гражданин, включително правата му на чест и достойнство пред всички останали. Ищецът обвързва твърдените вреди с действия и бездействия на затворническата администрация, като поддържа, че те са осъществени в нарушение на задълженията на администрацията по ЗИНЗС и са довели до накърняване на основните му права като лишен от свобода.

В съдебно заседание ищецът не се явява и не се представлява.

По делото на 04.06.2026г. е постъпил писмен отговор на исковата молба, с която ответникът оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан, поради липса на материално-правните предпоставки за основателност на иска, поради неустановяването на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на затворническата администрация, за което да се ангажира нейната отговорност, както и поради недоказаност на твърдените неимуществени вреди и респективно причинно-следствената връзка между тях. Претендира отхвърляне на исковата претенция и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

СГП участва в производството по делото с представител прокурор П., която изразява становище по същество на иска. Счита предявения иск за неоснователен и недоказан.

Административен Съд С. - град, I отделение, 71 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото писмени и гласни доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Исковата претенция е с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС и касае претърпени неимуществени вреди от бездействия на органи по изпълнение на наказанията, твърдени като неизпълнение на задължението на държавата, чрез администрацията на ответника за осъществяване на кореспонденция чрез получаване и изпращане на препоръчани писма по време на престоя на ищеца в затвора П..

Няма спор по делото, че ищецът в исковия период от 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г. включително е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора П., настанен в първо отделение на затвора.

По делото е представена справка, изготвена от Началника на затвора П. с дата 15.05.2026 г. /л. 38 от делото/.

Представена е и справка от СРС относно наличието на образувани граждански дела с ищец К. Д. И. в периода 07.06.2019 г.- 02.06.2026 г., в който попада процесния период./л.57/.

В Дневник за молби на лишени от свобода /л. 58-66 от делото/ са вписани молбите на ищеца: от 11.07.2019 г. с рег. № 1032 за плащане на държавна такса, от 29.07.2019 г. с рег. № 1130 в същия смисъл, от 19.08.2019 г. с рег. № 1241 за държавна такса, от 12.09.2019 г. с рег. № 1404 в същия смисъл.

В Регистър на л. 67- 87 от делото са вписани молбите на ищеца в периода 14.10.2019 г. – 17.05.2021 г. относно кореспонденцията на К. И. чрез администрацията на Затвора П. с различни съдебни органи.

По делото са събрани и гласни доказателства, чрез разпит на свидетеля Н. Н. А., проведен в открито съдебно заседание на 28.09.2026 г., чрез видеоконферентна връзка със Затвора –П..

Свидетелят А. заявява, че познава лично ищеца И. още от 2013-2014 год. от Затвора – С., откъдето го преместили в Затвора - Б. дол, а от средата на 2019 г. го преместили от Затвора - Б. дол в Затвора – П.. През периода 2019-2021 г. свидетелят бил настанен в Затвора – П. в зона с повишена сигурност и охрана, като двамата с ищеца били в един коридор. Тъй като се познавали

от преди, започнали да комуникират всеки ден. Сочи, че кореспонденцията в затвора с външния свят се осъществявала чрез изпращане на писма с обратна разписка. Не знае К. И. да е имал пречки да изпраща и да получава писма по това време. Твърди, че не му е разрешавано да изпраща по- специална кореспонденция. Свидетелят разказва, че в другите затвори разрешават, но в П. не.

Изложената фактическа обстановка обусловя следните правни изводи:

Исковата претенция е процесуално допустима, а по същество неоснователна, поради следните съображения.

На основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон. Фактическият състав на предявените иски по правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост: наличие на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС; наличие на причинени на ищеца неимуществени вреди, състоящи се в нарушено лично достойнство, неудобства, стрес и унижение; причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилния вредоносен резултат.

Твърденията на ищеца, че в периода 27.06.2019 г. – 17.05.2021 г. спрямо него са предприети действия и бездействия на органи при Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" в нарушение на правото му на кореспонденция чрез получаване и изпращане на препоръчани писма по време на престоя в затвора П. в резултат на което претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в психически и емоционални страдания, състояние на напрегнатост, тревожност, нервност, притеснение и безпокойство, усещане за безсилие и несигурност, главоболие и безсъние и депресивни състояния, психо- емоционален стрес, чувство за несправедливост, безнадеждност и загуба на вяра в правосъдието, безпомощност и непрекъснат страх за правата му на български гражданин, включително правата му на чест и достойнство пред всички останали.

Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Отговорността на държавата не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (по аргумент от чл. 154, ал. 1 ГПК, вр. чл. 144 АПК) е да проведе главно и пълно доказване на осъществено нарушение на чл. 3 от страна на органите по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС. Доказването на настъпването на неимуществени вреди, за които нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС е въвела оборима презумпция, не подлежи на главно доказване от ищеца, а на оборване от ответника по пътя на обратното доказване, което също следва да бъде пълно. Тази оборима презумпция се простира и върху третия елемент на фактическия състав на деликтната отговорност - причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилния вредоносен резултат.

По силата на чл. 86, ал. 1, т. 3 ЗИНЗС лишените от свобода имат право на кореспонденция. Според чл. 75, ал. 1 ППЗИНЗС осъдените на лишаване от свобода имат право на кореспонденция без ограничение в броя на писмата, които изпращат или получават. В чл. 86, ал. 3 ЗИНЗС е предвидено, че кореспонденцията на лишените от свобода не подлежи на контрол на писменото съдържание, освен когато това се налага за разкриване и предотвратяване на тежки престъпления. Правилото е доразвито в чл. 75, ал. 2 ППЗИНЗС, определящ, че получаваната и изпращана кореспонденция на лишените от свобода се контролира в интерес на сигурността, като се цели предотвратяване извършването на престъпления и внасянето на неразрешени вещи, предмети и вещества. Писменото съдържание на кореспонденцията не подлежи на проверка, но такива съображения са неотнормирани към настоящия случай.

Според чл. 75, ал. 3 ППЗИНЗС писмата на и до лишените от свобода се изпращат и получават от инспектор социална дейност и възпитателна работа. Молбите и жалбите на лишените от свобода се завеждат в специална книга, в която се отбелязват датата на получаването и изпращането, името на затворника, органът, до който са адресирани, предметът и полученият отговор – чл. 77, ал. 1 ППЗИНЗС. Срокът за изпращане на молбите и жалбите е тридневен. Когато той изтича в неприсъствен ден, молбите и жалбите се изпращат в първия работен ден на администрацията – чл. 77, ал. 2 ППЗИНЗС.

Не се спори, че в исковия период ищецът е пребивавал на територията на Затвора П..

В Дневника за молби на лишени от свобода, воден от Затвора П. са вписани молбите на И. за плащане на държавна такса, респ. в регистъра, воден от Затвора П. е отразена изходящата кореспонденция на И. с адресати Районен съд Пазарджик, Върховен административен съд, Административен съд София- град, Административен съд Кюстендил, Административен съд – Пазарджик, Софийски районен съд, Министерство на правосъдието, Комисия защита от дискриминация, Апелативна прокуратура. Същите са със статус приключен или обработен, което означава, че правото на кореспонденция на лишения от свобода не е било нарушено.

Свидетелят А. заявява, че не знае ищецът И. да е имал пречки да изпраща и да получава писма по време на престоя му в Затвора- П., което е в унисон с приетия по делото регистър на кореспонденцията на ищеца, касаеща исковия период. В тази връзка следва да се има предвид и справка от СРС за висящите в процесния период граждански дела с ищец К. Д. И..

В обобщение, съдът приема, че молбите, жалбите и другите писмени изявления на ищеца, адресирани до органи на съдебната власт и други органи или организации, са били изпращани от администрацията на затвора, или, нарушението по чл. 77, ал. 1 ППЗИНЗС не е засегнало правото на ищеца на кореспонденция.

При липсата на първия елемент от фактическия състав по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ обсъждането на останалите е безпредметно.

Поради изложеното съдът приема, че исковата претенция за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 33999 евро за периода 27.06.2019 г. до 17.05.2021 г., причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника: да осигури осъществяване на кореспонденция чрез получаване и изпращане на препоръчани писма по време на престоя в затвора П. следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

С оглед неоснователността на главния иск, неоснователна, предвид акцесорния ѝ характер, е и претенцията за лихва.

При този изход на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Ответникът няма право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, тъй като нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не следва да се присъждат разноски.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.284 и сл. от ЗИНЗС, Административен съд София-град, Първо отделение, 71 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от К. Д. И., ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, осъдителен иск с правно основание чл. 284, ал.1 ЗИНЗС , вр. чл.203 – 207 АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ за присъждане на обезщетение за причинени

неимуществени вреди в размер на 33999 евро за периода 27.06.2019г. до 17.05.2021г., причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника: да осигури осъществяване на кореспонденция чрез получаване и изпращане на препоръчани писма по време на престоя в затвора П., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата, като неоснователен.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред тричленен състав на Административен съд София град, съгласно разпоредбата на чл.285,ал.2 от ЗИНС.

Препис от решението да се изпрати на страните по делото и на СГП.

СЪДИЯ: